

Kryteria oceny pracy pisemnej kazusu z prawa prywatnego

Ad 1.

Wykonując pierwsze z poleceń, zdający winien wykazać się wiedzą, co do:

- istoty i elementów posiadania (*corpus i animus*), rodzajów posiadania (samoistne i zależne), charakteru posiadania (w dobrej lub złej wierze),
- odróżnienia posiadania od takich pojęć odnoszących się do rzeczy jak prawo, czy dzierżenie,
- samowolnego naruszenia posiadania jako przesłanki roszczenia posesoryjnego z art. 344 k.c.
 - treści roszczenia posesoryjnego: „o przywrócenie stanu poprzedniego” i „o zaniechanie naruszeń”,
- legitymacji procesowej czynnej: nie jest zależna od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym (jednakże wyjątkowo dopuszcza ustawodawca badanie prawa, zezwalając na korzystanie przez pozwanego z zarzutu, iż „prawomocne orzeczenie sądu lub innego organu (...) stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem” - art. 344 § 1 zd. 2 *in fine* k.c.), przysługuje posiadaczowi zarówno samoistnemu, jak i zależnemu, nie przysługuje natomiast dzierżycielowi, który może korzystać jedynie z obrony koniecznej i dozwolonej samopomocy (art. 343 § 3 k.c.),
- legitymacji procesowej biernej: przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło,
- rocznego terminu zawitego do wniesienia roszczenia posesoryjnego,
- skutków wyroku uwzględniającego powództwo o przywrócenie posiadania, który ma doprowadzić do przywrócenia poprzedniego stanu posiadania; w wypadku pozbawienia posiadacza posiadania sąd nakazuje wydanie rzeczy, w wypadku zaś jego zakłócenia zakazuje pozwanemu dokonywania czynów, które je zakłócają; wyrok wydany w procesie posesoryjnym ma charakter tymczasowy w tym znaczeniu, że nie rozstrzygając o prawach stron, nie zamyka drogi do ich dochodzenia.

(0 – 7 pkt)

Ad 2.

Wykonując drugie z poleceń, zdający powinien przede wszystkim wskazać, że:

- skoro syn pozwanego, na polecenie ojca, samowolnie wszedł na nieruchomości i zaorał ją, to pozwany Jan T. jest legitymowany biernie; zgodnie bowiem z art. 344 § 1 k.c. roszczenie o

ochronę naruszonego posiadania przysługuje przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło,

- zgodnie z art. 478 k.p.c. w sprawach o naruszenie posiadania sąd bada jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia, nie oceniając samego prawa ani dobrej wiary pozwanego,
- tak więc zarzut braku tytułu prawnego do posiadania nieruchomości wobec upływu terminu dzierżawy jest prawnie nieistotny,
- pozwany nie może powoływać się na dozwoloną samopomoc w trybie art. 343 § 2 k.c., zgodnie z którym posiadacz nieruchomości może niezwłocznie po samowolnym naruszeniu posiadania przywrócić własnym działaniem stan poprzedni, nie wolno mu jednak stosować przy tym przemocy względem osób; czynności podjęte na polecenie pozwanego dokonane zostały bowiem z naruszeniem tego przepisu tak co do terminu, jak i co do zastosowania niedozwolonej przemocy względem osoby Piotra B.

(0 – 8 pkt)

Ad 3.

Wykonując trzecie z poleceń, zdający powinien przede wszystkim wskazać, że:

- zgodnie z art. 479 k.p.c. w sprawach o naruszenie posiadania, powództwo wzajemne nie jest dopuszczalne; w razie wniesienia powództwa wzajemnego wbrew temu zakazowi, sąd rozpozna je w oddzielnym procesie lub przekaże sądowi właściwemu do rozpoznania, jeżeli nie jest właściwy,
- w sprawach o ochronę posiadania właściwy rzeczowo jest sąd rejonowy, niezależnie od wartości przedmiotu sporu (art. 17 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 16 k.p.c.); natomiast miejscowo właściwym będzie wyłącznie sąd miejsca położenia nieruchomości, zgodnie z art. 38 § 1 k.p.c.

(0 – 4 pkt)

Ad 4.

Wykonując czwarte z poleceń, zdający powinien wskazać, że:

- powództwo podlega oddaleniu,
- jakkolwiek roszczenie o ochronę posiadania nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, to jednak ustawodawca wyjątkowo dopuszcza badanie prawa, zezwalając na korzystanie przez pozwanego z zarzutu, iż „prawomocne orzeczenie sądu lub innego organu (...) stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem” - art. 344 § 1 zd. 2 *in fine* k.c.

(0 – 4 pkt)

Przy ocenie należy uwzględnić następujące kryteria:

- trafność odpowiedzi,
- poprawność wskazanej podstawy prawnej,
- zasadność i sposób argumentacji,
- słownictwo i komunikatywność przekazu,
- układ i styl wypowiedzi,
- poprawność językową.

Pozostałe 2 pkt można przyznać za:

- szczególnie wyróżniającą się argumentację prawniczą,
- wykazanie się ponadstandardową wiedzą związaną z tematyką przypadku.